

lisans 31-soz-p15-ikinci-esas-hakikat-i-mirac-iyet-ve-bud-meselesi - Set 1

1-) Kalpte doğan itirazda, Allah'ın kullara çok yakın olması ile Mi'rac arasındaki hangi görünür çelişki gündeme getiriliyor? (15 kelime)

Yakın olan Rab

2-) Verilen cevapta yakınlık kavramı tek taraflı mı, çift taraflı mı ele alınıyor? (12 kelime)

Çift taraflı ele

3-) Güneş örneğinde, eldeki ayna neyi sembolize eder? (12 kelime)

İlâhî tecellîyi sınırlı

4-) Metinde “ilerleme” ve “yüksek makama çıkma” düşüncesi niçin önemlidir? (15 kelime)

Çünkü doğrudan mukabele

5-) Metin, Allah ile mahlûk arasındaki mesafeyi fiziksel bir uzaklık olarak mı sunuyor? (11 kelime)

Hayır, esas

6-) “Külliyet mertebeleri” ifadesiyle nasıl bir ufuk açılıyor? (13 kelime)

Ferdî ve dar

7-) Asker ile başkumandan örneği hangi yönüyle ilk misali tamamlar? (19 kelime)

İlk misalde kozmik bir

8-) Komutana gerçek yakınlık için basamak basamak yükselme fikri Mi'rac'a nasıl ilişkilendirilebilir? (14 kelime)

Mi'racın da sıradan

9-) Hedef pasaj Mi'racı inkâr eden bir itiraza karşı hangi türde bir savunma yapıyor? (12 kelime)

Akla hitap eden

10-) Parçadan hareketle, Mi'racın hikmetine dair nasıl bir çıkarım yapılabilir? (15 kelime)

Mi'rac, Allah'ın yakınlığını

lisans 31-soz-p15-ikinci-esas-hakikat-i-mirac-iyet-ve-bud-meselesi - Set 2

1-) Hedef pasajda dile getirilen ana soru hangi inanç meselesi etrafında dönüyor? (8 kelime)
Mi'racın, Allah'ın

2-) Metne göre Allah'ın yakınlığı ile kulun uzaklığı aynı ölçüye göre mi belirleniyor? (12 kelime)
Hayır, biri ilâhî

3-) Buna karşılık mahlûkun uzaklığı hangi sebepten kaynaklanır? (11 kelime)
Sınırlı yaratılışı,

4-) Göz bebeğine kadar gelen yakınlık örneği neyi ispatlamak için kullanılıyor? (13 kelime)
Etkinin çok yakın

5-) Bir isme yaklaşmak ve sonra daha ilerilere gitmek ifadesi nasıl bir süreç anlatır? (10 kelime)
İlâhî tecellîlerin

6-) “Bütün mevcudatı kat etmek” ifadesi nasıl yorumlanmalıdır? (12 kelime)
Maddî dolaşmadan çok,

7-) Asker örneğinde “küçük numune” ile görme ifadesi neyi belirtir? (13 kelime)
Alt derecedeki bir

8-) Komutanın askere yakınlığı ile askerin komutana yakınlığı arasında ne fark vardır? (14 kelime)
Komutan yetki ve

9-) Komutanın bedenen ve manen askerin yanında bulunması, “yakınlık” kavramını nasıl genişletir?
(13 kelime)
Yakınlığın sadece yer

10-) Tüm pasaj tek cümleyle nasıl özetlenebilir? (21 kelime)
Allah'ın mutlak yakınlığı, kulun Mi'rac

lisans 31-soz-p15-ikinci-esas-hakikat-i-mirac-iyet-ve-bud-meselesi - Set 3

1-) Parçanın başında dinleyicinin kalbinden geçen itiraz hangi iki unsuru birlikte sorguluyor? (15 kelime)

Allah'ın çok yakın

2-) Verilen cevapta ilk olarak hangi inanç dengesi kuruluyor? (11 kelime)

Allah'ın mutlak

3-) Aynadaki yansıma örneğinde insanın güneşe uzak sayılması neyi temsil eder? (15 kelime)

Varlığın, kendisine tesir

4-) Daha yüksek bir noktaya çıkıldığında ancak "bir çeşit aynalık" yapılabilmesi neyi gösterir? (16 kelime)

Yükseliş olsa bile kulun

5-) Metin, Mi'racı sırf mekânsal bir yolculuk olarak anlamayı neden yetersiz bırakır? (11 kelime)

Çünkü asıl

6-) Allah'a yakınlaşmanın metinde "bir isme yanaşmak" şeklinde anlatılması neyi düşündürür? (15 kelime)

Kulun bir anda

7-) Asker neden komutanını tam mânâsıyla göremez? (12 kelime)

Çünkü bulunduğu derece,

8-) Bu benzetmelerin ortak dersi nedir? (13 kelime)

Yakınlık tek biçimli

9-) Komutanın emri, kanunu, bakışı ve bilgisiyle askerin yanında olması hangi ana fikri destekler? (18 kelime)

Üst makam sahibinin alt

lisans 31-soz-p15-ikinci-esas-hakikat-i-mirac-iyet-ve-bud-meselesi - Set 4

1-) Hedef pasajda cevaplanan şüphe, Mi'racın hangi yönünü akla uzak buluyor? (16 kelime)
Allah zaten yakınsa, niçin

2-) Cevapta Allah'ın yakınlığı hangi yönlerden anlaşılmalıdır? (7 kelime)
Kudreti,

3-) Güneş ve ayna benzetmesinde aynanın işlevi nedir? (11 kelime)
Uzakta olan

4-) Metinde neden doğrudan Allah'ın zatına erişmekten değil, mertebe mertebe yakınlaşmadan söz ediliyor? (10 kelime)
Çünkü kulun

5-) Metinde niçin önce benzetme, sonra açıklama yöntemi kullanılmış olabilir? (14 kelime)
Soyut bir hakikati

6-) Perde kavramı bu pasajda daha çok neyi anlatır? (13 kelime)
Manayı anlamaya, makama

7-) Komutana hakiki yakınlık için üst rütbelerden geçmek neden gerekli sayılıyor? (14 kelime)
Çünkü yüksek makamın

8-) Rütbe örneği Mi'racın hangi yönünü açıklamada özellikle faydalıdır? (11 kelime)
Hususî yakınlığın

9-) Bütün bu delillendirme sonunda Mi'rac nasıl anlaşılmalıdır? (18 kelime)
Uzak bir yolculuk gibi

lisans 31-soz-p15-ikinci-esas-hakikat-i-mirac-iyet-ve-bud-meselesi - Set 5

1-) Metinde dile getirilen soru, Allah'ın yakınlığını kabul ettiği halde hangi noktada zorlanıyor? (15 kelime)

Bu yakınlığa rağmen

2-) Güneş misaliyle hangi hakikat zihne yaklaştırılmak isteniyor? (22 kelime)

Bir şeyin tesiri ve yakınlığı

3-) Bu benzetmede insanın kaynağa yaklaşamaması neye bağlanıyor? (11 kelime)

Kendi sınırlı

4-) Kişinin daha yüksek bir makama çıkmasıyla ne değişir? (11 kelime)

Kaynağa doğrudan

5-) Binlerce perdeyi aşma düşüncesi metinde neyin işareti olarak sunuluyor? (15 kelime)

İlâhî huzura layık

6-) "Kurbiyete müşerref olmak" sözü nasıl anlaşılmalıdır? (13 kelime)

Kulun kendi çabası

7-) Komutanın askerle doğrudan meşgul olabilmesi hangi bakımdan Allah'ın yakınlığına benzetilir? (11 kelime)

Üst makamın

8-) Başkumandana gerçek mânâda yakınlık için neden birçok askerî rütbeden geçmek gerektiği söyleniyor? (15 kelime)

Çünkü yüksek şahsiyet

9-) Buna rağmen askerin uzakta sayılması hangi bakımdandır? (6 kelime)

Makam,

lisans 31-soz-p15-ikinci-esas-hakikat-i-mirac-iyet-ve-bud-meselesi - Set 6

1-) Parçada “Ey dinleyen kişi” diye yöneltilen iç itirazın özü nedir? (15 kelime)

Allah herkese çok

2-) Bu iki yönlü durum neden çelişki sayılmıyor? (13 kelime)

Çünkü biri Allah’ın

3-) İnsanın güneşe yaklaşamaması ile kulun Allah’a doğrudan erişememesi arasında nasıl bir benzerlik kuruluyor? (16 kelime)

Her ikisinde de aşağı

4-) Aynadaki ilişki ile doğrudan karşı karşıya geliş arasında ne fark vardır? (16 kelime)

İlki dolaylı ve sınırlı

5-) Varlıkların tümünü aşip geniş mertebelere geçmek niçin gerekli görülüyor? (15 kelime)

Sınırlı bakış açısından

6-) Erin komutanı alt rütbe düzeyinde tanınması hangi tür bir bilginin sınırlılığını gösterir? (10 kelime)

Parçalı, dar

7-) Asker niçin komutanının tam makamına bir anda erişemez? (10 kelime)

Çünkü aralarında

8-) Komutanın aynı anda askerin yanında sayılması ne bakımdan önemlidir? (16 kelime)

Yüksek makam sahibinin alt

9-) Parçanın bütününden çıkan sonuç cümlesi nasıl özetlenebilir? (13 kelime)

Mi'rac, mesafe meselesinden

CEVAP ANAHTARI

lisans 31-soz-p15-ikinci-esas-hakikat-i-mirac-iyet-ve-bud-meselesi - Set 1 -

CEVAPLAR

1-) Kalpte doğan itirazda, Allah'ın kullara çok yakın olması ile Mi'rac arasındaki hangi görünür çelişki gündeme getiriliyor?

Yakın olan Rab ile görüşmek için çok uzun bir manevî yolculuk yapılmasının nasıl anlaşılacağı soruluyor.

2-) Verilen cevapta yakınlık kavramı tek taraflı mı, çift taraflı mı ele alınıyor?

Çift taraflı ele alınıyor; Allah'ın yakınlığı ile kulun uzaklığı ayrı ayrı değerlendiriliyor.

3-) Güneş örneğinde, eldeki ayna neyi sembolize eder?

İlâhî tecellîyi sınırlı ölçüde yansıtan vasıtayı ve mahlûkun alabileceği payı sembolize eder.

4-) Metinde “ilerleme” ve “yüksek makama çıkma” düşüncesi niçin önemlidir?

Çünkü doğrudan mukabele için kişinin bulunduğu dar seviyeden çıkıp daha kuşatıcı bir mertebeye yükselmesi gerekir.

5-) Metin, Allah ile mahlûk arasındaki mesafeyi fiziksel bir uzaklık olarak mı sunuyor?

Hayır, esas olarak makam, derece ve manevî kapasite farkı olarak sunuyor.

6-) “Külliyet mertebeleri” ifadesiyle nasıl bir ufuk açılıyor?

Ferdî ve dar bakışın ötesinde, daha kuşatıcı bir idrak ve temsil makamı açılıyor.

7-) Asker ile başkumandan örneği hangi yönüyle ilk misali tamamlar?

İlk misalde kozmik bir benzetmeyle anlatılan yakınlık-uzaklık ilişkisini, bu defa makam ve yetki farkı üzerinden daha somut hale getirir.

8-) Komutana gerçek yakınlık için basamak basamak yükselme fikri Mi'racla nasıl ilişkilendirilebilir?

Mi'racın da sıradan bir hâl değil, derece derece yükselerek hususî yakınlığa erişme olduğunu düşündürür.

9-) Hedef pasaj Mi'racı inkâr eden bir itiraza karşı hangi türde bir savunma yapıyor?

Akla hitap eden benzetmelerle, Mi'racın imkânını ve anlamını açıklayan bir savunma yapıyor.

10-) Parçadan hareketle, Mi'racın hikmetine dair nasıl bir çıkarım yapılabilir?

Mi'rac, Allah'ın yakınlığını inkâr etmez; bilakis kulun bu yakınlığa uygun özel bir mertebeye çıkarılmasını açıklar.

lisans 31-soz-p15-ikinci-esas-hakikat-i-mirac-iyet-ve-bud-meselesi - Set 2 -

CEVAPLAR

1-) Hedef pasajda dile getirilen ana soru hangi inanç meselesi etrafında dönüyor?

Mi'racın, Allah'ın yakınlığıyla nasıl bağdaştırılacağı meselesi etrafında dönüyor.

2-) Metne göre Allah'ın yakınlığı ile kulun uzaklığı aynı ölçüye göre mi belirleniyor?

Hayır, biri ilâhî ihata ve tasarrufa, diğeri mahlûkun sınırlı derecesine göre belirleniyor.

3-) Buna karşılık mahlûkun uzaklığı hangi sebepten kaynaklanır?

Sınırlı yaratılışı, düşük makamı ve kuşatıcı huzura kendi hâliyle çıkamayışından kaynaklanır.

4-) Göz bebeğine kadar gelen yakınlık örneği neyi ispatlamak için kullanılıyor?

Etkinin çok yakın olmasının, zatî ve makamca yakınlık anlamına gelmediğini göstermek için kullanılıyor.

5-) Bir isme yaklaşmak ve sonra daha ilerilere gitmek ifadesi nasıl bir süreç anlatır?

İlâhî tecellîlerin katmanları içinde kademeli bir manevî ilerleyiş süreci anlatır.

6-) “Bütün mevcudatı kat etmek” ifadesi nasıl yorumlanmalıdır?

Maddî dolaşmadan çok, varlık mertebelerini aşan kapsamlı bir manevî yükseliş olarak yorumlanmalıdır.

7-) Asker örneğinde “küçük numune” ile görme ifadesi neyi belirtir?

Alt derecedeki bir kişinin üst hakikati sadece dar bir tezahür içinde tanımasını belirtir.

8-) Komutanın askere yakınlığı ile askerin komutana yakınlığı arasında ne fark vardır?

Komutan yetki ve nüfuz bakımından askere erişebilir; asker ise makamca yükselmeden aynı yakınlığa ulaşamaz.

9-) Komutanın bedenen ve manen askerin yanında bulunması, “yakınlık” kavramını nasıl genişletir?

Yakınlığın sadece yer bakımından değil, hüküm, bilgi ve otorite bakımından da gerçekleşebileceğini gösterir.

10-) Tüm pasaj tek cümleyle nasıl özetlenebilir?

Allah'ın mutlak yakınlığı, kulun Mi'rac gibi üstün bir yükselişle özel huzura kabul edilmesine engel değil; bilakis bunun anlamını açıklayan bir hakikattir.

lisans 31-soz-p15-ikinci-esas-hakikat-i-mirac-iyet-ve-bud-meselesi - Set 3 -

CEVAPLAR

- 1-) Parçanın başında dinleyicinin kalbinden geçen itiraz hangi iki unsuru birlikte sorguluyor?
Allah'ın çok yakın oluşu ile uzun ve perdeli bir buluşmanın nasıl mümkün olduğu birlikte sorgulanıyor.
- 2-) Verilen cevapta ilk olarak hangi inanç dengesi kuruluyor?
Allah'ın mutlak yakınlığı ile mahlûkun mutlak ihtiyaç ve uzaklığı birlikte kuruluyor.
- 3-) Aynadaki yansıma örneğinde insanın güneşe uzak sayılması neyi temsil eder?
Varlığın, kendisine tesir eden kaynağa doğrudan erişemeyip ancak sınırlı bir yansımayla ilişki kurmasını temsil eder.
- 4-) Daha yüksek bir noktaya çıkıldığında ancak "bir çeşit aynalık" yapılabilmesi neyi gösterir?
Yükseliş olsa bile kulun yine de tam kuşatıcı değil, kendine göre sınırlı bir karşılık verebildiğini gösterir.
- 5-) Metin, Mi'racı sırf mekânsal bir yolculuk olarak anlamayı neden yetersiz bırakır?
Çünkü asıl vurgu mesafeden ziyade derece, mertebe ve manevî istidat üzerindedir.
- 6-) Allah'a yaklaşmanın metinde "bir isme yanaşmak" şeklinde anlatılması neyi düşündürür?
Kulun bir anda mutlak hakikati kuşatamayacağını, ancak İlâhî tecellîlerin mertebeleri içinde ilerleyerek yakınlığa erişebileceğini düşündürür.
- 7-) Asker neden komutanını tam mânâsıyla göremez?
Çünkü bulunduğu derece, komutanın geniş ve yüksek makamını doğrudan kavramaya uygun değildir.
- 8-) Bu benzetmelerin ortak dersi nedir?
Yakınlık tek biçimli değildir; tesirce yakın olmakla makamca yakın olmak aynı şey değildir.
- 9-) Komutanın emri, kanunu, bakışı ve bilgisiyle askerin yanında olması hangi ana fikri destekler?
Üst makam sahibinin alt kademedekilere her an nüfuz edebildiğini; buna rağmen alt kademedekinin aynı düzeyde karşılık veremediğini destekler.

lisans 31-soz-p15-ikinci-esas-hakikat-i-mirac-iyet-ve-bud-meselesi - Set 4 -

CEVAPLAR

1-) Hedef pasajda cevaplanan şüphe, Mi'racın hangi yönünü akla uzak buluyor?

Allah zaten yakınsa, niçin uzun bir yükseliş ve çok sayıda perde geçişi gerektiğini akla uzak buluyor.

2-) Cevapta Allah'ın yakınlığı hangi yönlerden anlaşılmalıdır?

Kudreti, ilmi, hâkimiyeti ve tasarrufu yönlerinden anlaşılmalıdır.

3-) Güneş ve ayna benzetmesinde aynanın işlevi nedir?

Uzakta olan bir kaynağın etkisini yakından hissettiren bir vasıta gibi düşünülüyor.

4-) Metinde neden doğrudan Allah'ın zatına erişmekten değil, mertebe mertebe yakınlaşmadan söz ediliyor?

Çünkü kulun sınırlı yapısı, yükselişi ancak derece derece yaşayabilecek durumdadır.

5-) Metinde niçin önce benzetme, sonra açıklama yöntemi kullanılmış olabilir?

Soyut bir hakikati zihne kolay yerleştirmek ve itirazı anlaşılır örneklerle gidermek için kullanılmış olabilir.

6-) Perde kavramı bu pasajda daha çok neyi anlatır?

Manayı anlamaya, makama yükselmeye ve doğrudan huzura ermeye engel olan derece farklarını anlatır.

7-) Komutana hakiki yakınlık için üst rütbelerden geçmek neden gerekli sayılıyor?

Çünkü yüksek makamın genişliğine uygun bir ilişki kurmak, ancak o derecelere hazırlanmakla mümkün oluyor.

8-) Rütbe örneği Mi'racın hangi yönünü açıklamada özellikle faydalıdır?

Hususî yakınlığın liyakat, derece ve yükselişle ilgili yönünü açıklamada özellikle faydalıdır.

9-) Bütün bu delillendirme sonunda Mi'rac nasıl anlaşılmalıdır?

Uzak bir yolculuk gibi görünen şeyin, aslında kulun manevî mertebeler aşarak özel bir huzura kabul edilmesi olduğu anlaşılmalıdır.

lisans 31-soz-p15-ikinci-esas-hakikat-i-mirac-iyet-ve-bud-meselesi - Set 5 -

CEVAPLAR

- 1-) Metinde dile getirilen soru, Allah'ın yakınlığını kabul ettiği halde hangi noktada zorlanıyor?
Bu yakınlığa rağmen niçin uzun bir seyir ve çok sayıda perde aşılması gerektiğini anlamakta zorlanıyor.
- 2-) Güneş misaliyle hangi hakikat zihne yaklaştırılmak isteniyor?
Bir şeyin tesiri ve yakınlığı başka, ona doğrudan ulaşmak ve tam karşılık verecek bir seviyeye çıkmak başkadır; Mi'rac da bu farkı gösterir.
- 3-) Bu benzetmede insanın kaynağa yaklaşamaması neye bağlanıyor?
Kendi sınırlı seviyesinde kalmasına ve doğrudan o yüksek makama çıkamamasına bağlanıyor.
- 4-) Kişinin daha yüksek bir makama çıkmasıyla ne değişir?
Kaynağa doğrudan yöneliş ve daha uygun bir karşılık verme imkânı artar.
- 5-) Binlerce perdeyi aşma düşüncesi metinde neyin işareti olarak sunuluyor?
İlâhî huzura layık bir yakınlığın, derece derece manevî mertebelerden geçilerek elde edildiğinin işareti olarak sunuluyor.
- 6-) “Kurbiyete müşerref olmak” sözü nasıl anlaşılmalıdır?
Kulun kendi çabası ve ilâhî ikramla yüksek bir yakınlık nimetine erişmesi olarak anlaşılmalıdır.
- 7-) Komutanın askerle doğrudan meşgul olabilmesi hangi bakımdan Allah'ın yakınlığına benzetilir?
Üst makamın alt seviyeyi kuşatması ve ona tesir etmesi bakımından benzetilir.
- 8-) Başkumandana gerçek mânâda yakınlık için neden birçok askerî rütbeden geçmek gerektiği söyleniyor?
Çünkü yüksek şahsiyet ve makamla doğrudan ilişki kurmak, ancak ona uygun dereceleri aşmakla mümkün olur.
- 9-) Buna rağmen askerin uzakta sayılması hangi bakımdandır?
Makam, idrak ve temsil gücü bakımındandır.

lisans 31-soz-p15-ikinci-esas-hakikat-i-mirac-iyet-ve-bud-meselesi - Set 6 -

CEVAPLAR

1-) Parçada “Ey dinleyen kişi” diye yöneltilen iç itirazın özü nedir?

Allah herkese çok yakınsa, O’nunla görüşme için neden uzun ve perdeli bir yükseliş gerektiği soruluyor.

2-) Bu iki yönlü durum neden çelişki sayılmıyor?

Çünkü biri Allah’ın sınırsız kudret ve ihatasına, diğeri ise mahlûkun sınırlı konumuna bakıyor.

3-) İnsanın güneşe yaklaşamaması ile kulun Allah’a doğrudan erişememesi arasında nasıl bir benzerlik kuruluyor?

Her ikisinde de aşağı seviyede olan taraf, yüksek olanın tesirini hisseder ama onun makamına kendiliğinden ulaşamaz.

4-) Aynadaki ilişki ile doğrudan karşı karşıya geli arasında ne fark vardır?

İlki dolaylı ve sınırlı bir yansıma iken, ikincisi daha yüksek bir seviyede doğrudan yöneliş ve karşılıktır.

5-) Varlıkların tümünü aşip geniş mertebelere geçmek niçin gerekli görülüyor?

Sınırlı bakış açısından çıkmadan yüksek ve kapsamlı hitaba layık bir yakınlık kurulamayacağı için gerekli görülüyor.

6-) Erin komutanı alt rütbe düzeyinde tanınması hangi tür bir bilginin sınırlılığını gösterir?

Parçalı, dar ve alt seviyeye mahsus bir tanımanın sınırlılığını gösterir.

7-) Asker niçin komutanının tam makamına bir anda erişemez?

Çünkü aralarında derece, yetki ve temsil bakımından büyük fark vardır.

8-) Komutanın aynı anda askerin yanında sayılması ne bakımdan önemlidir?

Yüksek makam sahibinin alt tabakaya nüfuz etmesi için fizikî mesafe veya makam aşmasının gerekli olmadığını gösterir.

9-) Parçanın bütününden çıkan sonuç cümlesi nasıl özetlenebilir?

Mi’rac, mesafe meselesinden çok, kulun manevî derece kazanarak hususî ilâhî yakınlığa mazhar olmasıdır.